

agintea du, ezaguna denez. Komunikabideak eskutan edukitzea, nahitaezkoa da agintzeko, ideiak zabaltzeko. Teknologiaren aurrerakuntzak munduko komunikazio-sistema osoa aldatu egin du goitik behera. Interes ideologikoak, ekonomikoak, politikokoak, denek egiten dute elkarrekin topo hortxe. Begiak ireki eta ingurura begiratzea aski dugu:

- Hor dabilta europarrak eta amerikarrak Europako komunikazioaren merkatua nork irabaziko, nork kontrolatuko. Sateliteen problema.

- Telebista pribatu eta publikoaren arteko borroka hasi besterik ez da egin, bai Frantzia eta bai Espainian. Europako nazio bakoitzak 30 telebista-kanale izango omen ditu 1990era-ko. Eta gu ETBrekin harro-harro!

- Irratiak ere hor dabilta borroka bizian. Irrati lokalak onartu zituztenetik 800dik gora sortu omen dira Frantzia. Piratak aparte, noski.

Dozenatik gora irrati itxi omen ditu Andaluzia Autonomoko aginteak, agertzen zen aurrekoan egunkarietan. Euskadin bada sortuberririk: Euskadi Irratia eta makina bat pirata aparte, Iparraldean ari dira beste zenbait lan eta lan. Baina zain gaude oraindik hemen, ekaitzaren aurreko baretasunean. Laster dator borroka, Eusko Jaurlaritza baimenak banatzen hasten denean.

- Egunkariak ere ez daude lasai. *Le Monde* bera krisian omen dago. Gobernu Sozialistak, Estatu espainolean, Mugimenduaren prentsa dagoeneko osoki likidatu du. Eta gure artean, hona *La Gaceta del Norte*-ren operazio berria. Gipuzkoara ere zabaltzekoa omen da. Eta ezin, bada, ahaztu hainbat mahaingururen gai den euskal egunkariaren arazoa... ■ *Joan Altzibar.*

Nora doa PNV?

Informazio txiki bezain biolentzia handiarekin, egunetik egunera EAJ/PNVren baitako katramila gero eta gehiago ari da kaleratzen. Napar Buru Batzarraren zigorrarena izan da gogorrena. Gogorrena, boterean dagoen PNV batek ez dagoen beste batekin zeukan problemari, zipli-zapla eman dion soluzio-moduagatik batez ere. Tikamika puntualak eta disziplina sakratuak aparte, eskandaloa hor dago. Boterea bere legeak erakusten hasi da.

Problema asko dator elkarrekin korapilatuta. Ez da arrazoi-

rik gabe egunotan berriro karlisten eta liberalen historia gogoratu. Nora doa PNV? Hori da abertzaleei gaur sortzen zaien kezka. Ez ote den hiru probintzietako Alderdi regionalista bezala funtzionatzen hasi. Ez ote den erabaki, Nafarroa enbarazo bat besterik ez dela: Komunitate Autonomoak bere politika eraman behar duela aurrera, hor konpon besteak. Izan ere, Arana Goiiren Alderdiak orain boterea badu. Boterea, Komunitate Autonomoan. Estatutuan, beraz. Eta, beraz, botereak Euskadi=Komunitate Autonomoa=Estatutua egitera jotzen du bere egunero zeregin eta interesetan. Botereak bere dinamika du. Eta boterea, zaila dagoenean bereziki, mehatxatua sentitzen denean, helpe izatetik erraz pasatzen da helburua iruditzen.

Are, Estatutuaren probintzietan beretan, Alderdiak ezin asmatu duela, ematen du, alde batetik Eusko Jaurlaritzan eta bestetik Aldundietan duen boterea orekatzen. Herrialde Historikoen Legeak sortu zituen istiluak ez dira ahaztu. Eta PNVko jendeari berari entzuten zaio, erdi bromatan erdi serio, laster Euskadi Bilbo izango dela eta haren periferia. Edo, Arana Goirik bere Alderdiarekin azkenean lortu duena, hark suharki borrokatu zuen etsaiaren garaipena izan dela hain zuzen, Bilboko Aldundi zahar liberalarena: regionalismo pixka bat eta Kontzertu ekonomikoak!

Euskadi egituratzeko modu desberdinak erabil daitezkeela, zalantzarik ez dago. Bitxia da, nolana ere, Eusko Jaurlaritzaren eta Aldundien arteko gorabehera hauetan erabili ohi zen filosofia herrialdeko tradizionala, hain funtsezkoa nonbait, zein funts gutxitakoa agertu den Nafarroaren arazoan. Zer gertatzen da? Oinezko simple bati iristen zaion informazioa gutxi da, Scheifler bera ondo isilik bait dago oraingoan. Baina Jaurlaritzan/Aldundiak auziko «nazionalisten» eta «foralisten» paperak eta filosofiak bat-batean aldrebes jarri dira nonbait, Nafarroako iskanbila horretan. Agian aldi berri bat hasi da PNVren politikan, eta trantsizio-aldietako traspapeleoak dira horiek. Harrituta segitu dugu prentsan, hiru probintzietako foralista eta demokrazia zahar jatorraren zaleek nola arrazonatzen zuten disziplinaren eta koherentzia estu baten izenean firme.

Eta harritu, harriak berak harritu beharko lituzkeena, honez gero deusekin harritzerik balego, «emandako hitza»ren asunto hori izan da. Hitza eman zen: batzuek emandako hitza bete egiten dute eta besteek ez dute betetzen. Batzuk euskaldun-euskaldunak dira, basko jatorrak, besteak ez dakigu zer. Hitzaren betetze horretan jarri nahi da orain problema dena. Baina egiazko problema, politikoa alegia, kanpoan dagoenarentzat bederen, betetzea ala ez betetzea baino aurrerago ageri da, eta hori da interesatzen zaiona: eman omen zen hitza ematean dago egiazko problema. Eta hori oso gutxi aipatzen da.

Hutsegite politikoa (politikoa, morala moralistei utziz) han aurrean baldin badago, haren kausantei eskatu beharko zaizkie politikan kontuak. Hura hankasartze politiko soberano bat izan bazen, alfer-alferrik da orduko makur politikoa orain emandako hitzaren moralez edo disziplina sakratuaren gogorrez salbatu nahi izatea. Hola edo hala, emandako hitza jan, azkenean biatarra jaten da: edo Madrilgo norbaiti, edo Nafarroako hainbati. Emandako hitz asko du PNVk, historian eta orain, ez dago egiterik, sekula emandako hitz bakarra eta sakratua hura bakarrik balitz bezala. Hitz hark halako inportantzia, politikoa, baldin badu, zerbaitegatik da. Eta hori da jakin nahiko genukeena.

Hitzak hizpide, hasierakora gatzoz berriro: nora doa PNV? Justu egunotantxe Uzturreren hitzak zabaldu dira prentsan, propio esamesei erantzuteko bezala: «la aspiración del PNV es constituir un Estado vasco», «si el PNV no tuviese estos objetivos sería un partido regionalista», «el PNV no ha cambiado desde sus inicios, es algo que Sabino Arana dejó claramente expuesto». Zer dira horiek, krisialdian baseari bota beharra egoten omen den gozokiak? Honelako deklarazio solemneak nahikoa itsusi uzten dituen, halere, horien kontrapisu obligatuaren betiko itxura da, Alderdiko beste buruzagi batzuri oso bestelako mintzaira entzuten zaienean.

Hitzak hitz, bestalde, hitzetan eszeptiko bihurtu den jende gehiegixko dabil honez gero herri honetan, inork esan edo emandako hitzei baino egintzei begirago. Emandako hitzak, obretan, barne demokrazia, Alderdiaren batasuna bera, Nafarroako bere existentzia, arrisku gorrian jartzearainoko inportantzia dauka PNVrentzat. Hainbestearainoko inportantzia zerk ematen dion, galdetu beharko genuke. Eta erantzuna, seguruenik, iraganean ez, baino etorkizunerako plan inportanteren batzutan aurkituko litzateke. Nora doa, bada, bere zerbitzuak Zuhaitz Malatuaz haranzko lur horietan eskaintzen edo bilatzen dituen politika hori, aliantzak PSOErekin, APrekin, Alderdi Erreformistarekin egin nahita? Zein prezio da, kostatzen dena? Bestela esan: oso-oso disgustora, jakina, baina, behar izanez gero, zenbatean saltzen da Nafarroa? ■ *Joxe A. Otaegi*

ETB Nafarroan: Troiako zaldia

Pankarta handi bat agertu omen da Iruñean, ekainaren 10ean, juxtu Nafarroako Foru-Diputazioaren aurrean. Zera jarritzen zuen: NO A EUSKAL TELEBISTA, NO.